

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

Oddelek za kmetijsko svetovanje

Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Tel.: (07) 373-05-70, fax: (07) 373-05-90

E-pošta: tatjana.kmetec-skof@kgzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Novo mesto, 25. 5. 2020

PRENOS ZNANJA V KMETIJSTVU

Na prvi pogled je pomen besede znanje jasen. V resnici pa je težko podati splošno definicijo. Znanje je skupek urejenih informacij, ki privedejo do razumevanja. Je mešanica izkušenj, vrednot, usklajenih notranjih informacij in strokovnih vpogledov, ki omogoča razumno predvidevanje, odločanje, vrednotenje in presojanje. Znanje, vseživljenjsko učenje in učeča se organizacija so osrednji koncepti družbe znanja. Oblikuje se v umu posameznika in kolektiva, ter se razvija ob izkušnjah, uspehih in porazih. Večkrat se je že podrla kakšna veja znanosti, ko se je nova domneva izkazala za prepričljivejšo od stare. Zato je gonilo znanosti prav dvom.

Učenje je v osnovnem pomenu osvajanje novega znanja ali spretnosti, kjer je osnovni proces, razmišljanje z opazovanjem dejstev. S pridobivanjem spretnosti pa je mišljeno, da ponavljamo naučeno v tolikšni meri, da to postane rutinsko oziroma delno avtomatično. Ker samo učenje in usposabljanje danes postajata »samoumevni« kategoriji, se pozornost preusmerja vse bolj na vprašanja s področja prenosa osvojenega znanja v delovno okolje oziroma na delovno mesto. Znanje samo namreč ne ustvarja ničesar, če z njim ne upravljamo. Ne sme biti prepuščeno samemu sebi, sicer ostane neizkoriščeno in brez vrednosti.

Pri prenosu znanja gre za prenos učinkov usposabljanja. Gre za proces, ki je sestavljen iz treh faz:

1. Udeleženci med usposabljanjem pridobijo novo vedenje in sposobnosti.
2. Udeleženci novo znanje in veščine prenesejo v prakso.
3. Nova znanja in zmožnosti postanejo sestavni del njihovega vedenja.

Znanje je torej potrebno ustrezno **prenesti v prakso, ga razvijati in nadgrajevati.**

Le učinkovit prenos znanja in inovacij lahko omogoči nadaljnji uspešen razvoj slovenskega kmetijstva, gozdarstva in živilstva. Gre za raznoliko znanje, od tehnologij pridelave in predelave, storitev, znanja s področja varovanja okolja pa do znanja s področja podjetništva in vpljave inovativnosti na kmetijo.

V ospredju prenosa znanja in inovacij je uporabnik (v tem primeru kmet), ki mora imeti na voljo podporo institucij (na primer javne kmetijske svetovalne službe, fakultete ipd.), ki so sposobne odgovoriti na njegova razvojna vprašanja. Le boljše povezovanje in tesnejše sodelovanje med vsemi akterji, od strokovno raziskovalnih in izobraževalnih institucij, preko storitev kmetijskega svetovanja in različnih oblik sodelovanja in organiziranja pridelovalcev do samega pridelovalca, sta tudi ključnega pomena za izboljšanje celotnega sistema prenosa

znanja in inovacij na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane. Prav tako pa tudi za povratni tok o zaznanih potrebah v primarni kmetijski proizvodnji. Prenos znanja do končnega uporabnika v kmetijstvu je organiziran predvsem v sklopu javne službe kmetijskega svetovanja in ostalih javnih služb, zlasti na področju rastlinske pridelave, živinoreje in gozdarstva.

Metode izmenjave znanja, učenja in ustvarjanja inovacij v kmetijstvu se hitro razvijajo. Prilagajanje tem spremenljivim razmeram prinaša številne izzive vsakomur, ki se ukvarja s kmetijstvom, svetovanjem, raziskovanjem, usposabljanjem in izobraževanjem. V preteklosti je bilo morda dovolj, da so se rešitve iskale v raziskovalnem okolju in nato sporočile kmetu. Danes je treba uporabljati nove in boljše načine deljenja znanja in strokovnih izkušenj, da se vzdržuje konkurenčnost kmetijstva in proizvodnje hrane ter ohranja vitalnost podeželja v 21. stoletju.

Oblik izobraževanj in informiranj je veliko. Poleg izobraževanj v skupinah, strokovnega dela s panožnimi krožki in društvi, ostaja poleg telefonskega svetovanja, na **prvem mestu še vedno osebni stik - osebno svetovanje na kmetiji ali v pisarni in izobraževanja kmetov v obliki predavanj.**

Potem pa je tukaj še **digitalizacija**, pojem današnjega časa, ki jo nekateri spremljajo in jo jemljejo z neko »rezervo«, drugi pa imajo te nove tehnologije na kmetijah že vpeljane. Digitalizaciji v kmetijstvu se ne more izogniti niti javna služba kmetijskega svetovanja. Tako smo se ob nastali situaciji zaradi korona virusa namesto klasičnih izobraževanj poslužili uporabe sodobne tehnike usposabljanja in komuniciranja tako med sabo kot s kmeti. To so na primer spletni seminarji oz. webinarji in farminarji.

Pogosto so določene teme preveč obsežne za podrobno obravnavo v obliki članka, hkrati pa preveč specifične, da bi lahko zapolnile cel klasičen seminar ali predavanje.

Najnovejša oblika izobraževanja je **webinar** oz. **spletni seminar**, ki omogoča kratko, jedrnat in aktualno različico klasičnega seminarja. Webinarja se lahko udeležimo v živo preko spleta, kjer lahko sproti postavljamo vprašanja in dobimo takoj odgovore. Z izobraževanjem preko webinarja prihranimo dragoceni čas in smo lahko vedno na tekočem.

Novost, ki jo uvajamo v svetovalno delo z letošnjim letom, je tudi »**Farminar**«. Gre za novo digitalno obliko prenosa strokovnega znanja, predvsem pa gre za svetovanje na daljavo, ko se lahko pridružimo vnaprej napovedani strokovni delavnici in postavljamo vprašanja, neposredno iz vaše kmetije. Posnetke obojega imajo shranjene v arhivu organizatorji dogodka. Prednost tega je tudi v tem, da si posnetek lahko pogledamo kasneje oz. kadarkoli, ko imamo čas.

Prednosti digitalizacije v kmetijskem svetovanju:

- prihrani čas in denar ter poveča konkurenčnost službe in okrepi razvoj svetovanja
- tako lahko dosežemo več strank hkrati in od njih hitreje dobimo povratne informacije,
- omogoča istočasno sodelovanje med večjim številom uporabnikov hkrati,
- možnost podajanja nasvetov pravočasno na jasen in preprost način,
- možnost poenostavitve postopkov in evalvacije učinkovitosti,
- prinaša obvladovanje novih potreb predvsem mladih kmetov,
- lažja prilagoditev novim profilom oz. strokovnim skupinam kmetov,

- bistveno hitrejši prenos znanja tudi na mednarodni ravni s strokovnjaki iz drugih držav.

Način digitalnega svetovanja je tudi za nas svetovalce velik izziv. Glede na dano situacijo smo se vsi skupaj bili primorani prilagoditi sistemu in začeti uporabljati nove metode izobraževanja in svetovanja. Vprašanja oziroma zadržki, ki se pojavljajo ob uvedbi digitalizacije so predvsem strah pred uporabo digitalnih tehnologij in varnostjo digitalnih podatkov. Vprašljiva je tudi digitalna pismenost oz. nepismenost, zaradi starostne strukture tako svetovalcev kot tudi uporabnikov. In prav zaradi tega je toliko bolj pomembno, da bomo digitalizacijo uvajali postopoma, korak za korakom.

Za sodelovanje na webinarjih in farminarjih potrebujemo le računalnik, tablico ali pametni telefon in prenos podatkov oz. po domače internet. Za nove digitalne oblike svetovanja v okviru KGZS tudi na KGZS-Zavodu Novo mesto uporabljamo aplikacijo ZOOM, ki je ena od močno razširjenih aplikacij za izvajanje sodobnih video komunikacij v poslovnem okolju po vsem svetu. Je preprosta aplikacija za video in avdio sestanke, konference, spletne seminarje itd., ki jih je mogoče uporabiti s pomočjo različnih elektronskih naprav (mobilni telefoni, prenosni računalniki, tablični računalniki, hišni računalniki itd.).

Udeleženci, ki so povabljeni preko e-maila na samo srečanje, se lahko tega udeležijo brez inštalacije aplikacije ZOOM na svojem računalniku, telefonu ali tablici, temveč do srečanja lahko dostopajo kar preko web strani. To pomeni, da se udeleženci (od kjerkoli, kjer imajo internetno povezavo) lahko priključijo s preprostim klikom na povezavo oz. do srečanja dostopajo preko 10-mestne številke »Meeting ID«, ki jo vstavijo preko <https://zoom.us> »JOIN A MEETING« na temu primerno mesto. Lahko pa si brezplačno aplikacijo ZOOM namestijo na svoj računalnik ali pametni telefon. V tem primeru pa lahko tudi sami skličejo sestanke,...

Izhajajoč iz navedenega sodoben kmet in kmetica potrebujeta kompetence na področjih poznavanja različnih, zlasti najnovejših tehnologij kmetijske, gozdarske in predelovalne dejavnosti, trajnostnega kmetovanja, varovanja okolja in narave, blaženja in prilagoditve na podnebne spremembe, varstva pri delu, ekonomike, upravljanja, podjetništva, trženja, knjigovodstva, komunikacije v slovenskem in tujih jezikih in digitalne pismenosti. Vendar pa na uspešnost kmetovanja zagotovo vplivajo tudi poznavanje lokalnega okolja, strateško povezovanje, medsebojni odnosi, samoiniciativnost ipd.

Ob vzporednem uvajanju novih metod svetovanja, kot so farminarji in webinarji, bo neposredno osebno svetovanje še vedno ostalo del svetovalne službe, saj je osebni stik še vedno zelo pomemben. Mogoče je sedaj, ko nas je korona virus podal v težko življenjsko preizkušnjo, čas, da vsi skupaj naredimo korak naprej...korak v neznano..., saj je le-ta potreben, da se povzpneemo za stopničko višje in bližje našemu cilju.

Pripravila:

*Tatjana Kmetič Škof, univ.dipl.ing.agr.,
koordinatorka za KDDD*